

Pædagogisk læreplan for Hjerm Landsbyordning, Dagtilbuddet, Struer kommune 2024

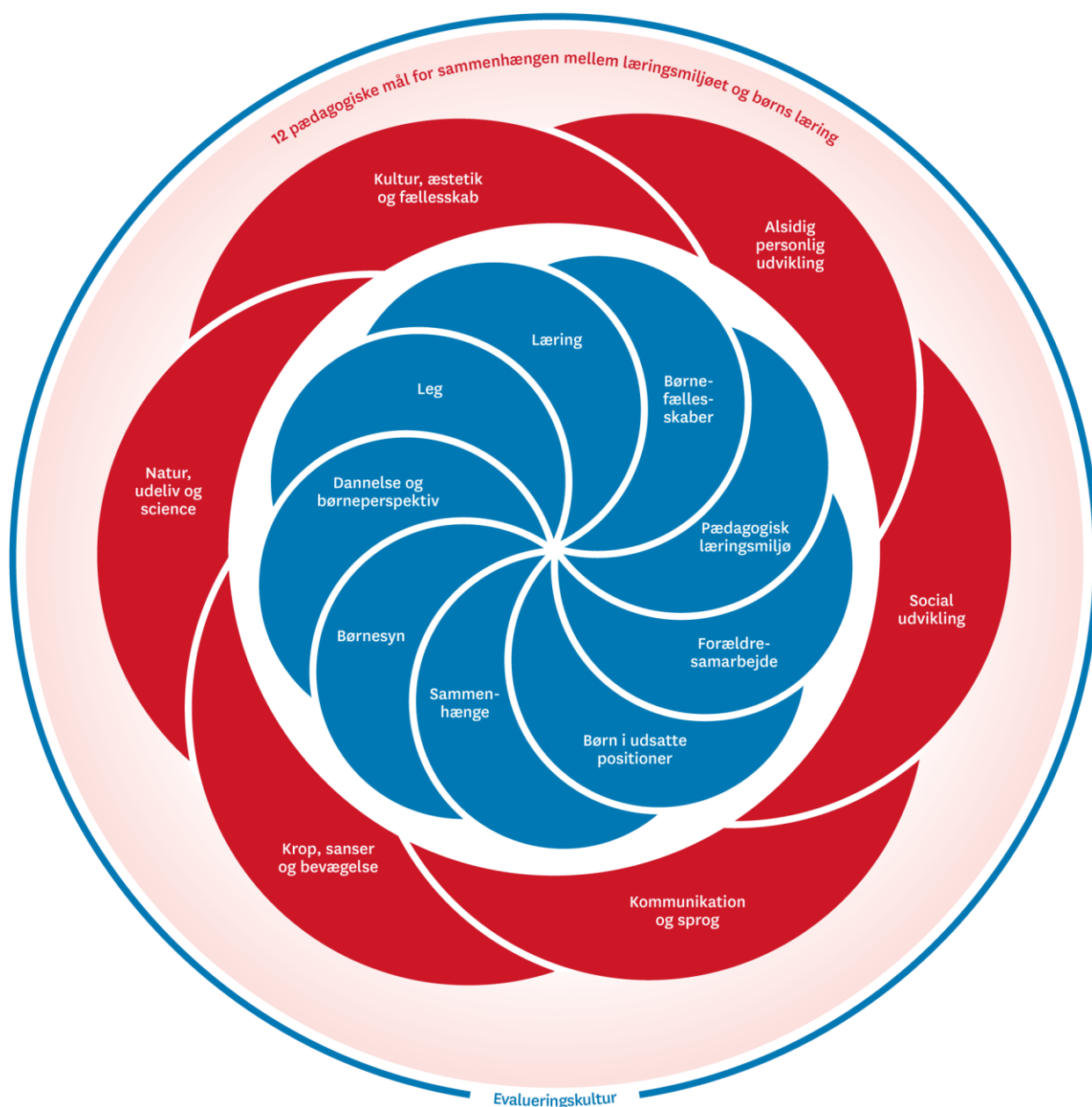

Læreplanen er udarbejdet i januar 2021. Sidst delvis evalueret januar 2024.

Indholdsfortegnelse

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	1
Hvem er vi?	2
Pædagogisk grundlag	3
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber i Hjerm Dagtilbud	5
Pædagogisk læringsmiljø i Hjerm Dagtilbud	6
Samarbejde med forældre om børns læring	7
Børn i udsatte positioner	8
Overgange i Dagtilbuddet	10
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	12
Inddragelse af lokalsamfundet	12
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	13
De seks læreplanstemaer	15
Alsidig personlig udvikling	15
Social udvikling	18
Kommunikation og sprog	20
Krop, sanser og bevægelse	21
Natur, udeliv og science	23
Kultur, æstetik og fællesskab	25
Evalueringskultur	27

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

I hele denne folder om den styrkede pædagogiske læreplan for Hjern Dagtilbud gælder det, at hvor intet andet står, er det skrevet for hele dagtilbuddet, svarende til aldersgruppen, altså både dagpleje, vuggestue og børnehave. Enkelte steder har vi dog opdelt det.

Hvem er vi?

Hjerm Dagtilbud ligger i et naturskønt lokalområde midt mellem Struer og Holstebro – for enden af motorvejen. Dagtilbuddet er en del af Hjerm Landsbyordning, en fælles tæt enhed, som blev til i 2017 efter et ønske fra de tidligere forældrebestyrelser i dagtilbuddet og skolen. I Landsbyordningen mener vi det, når vi skriver, at vi vil være

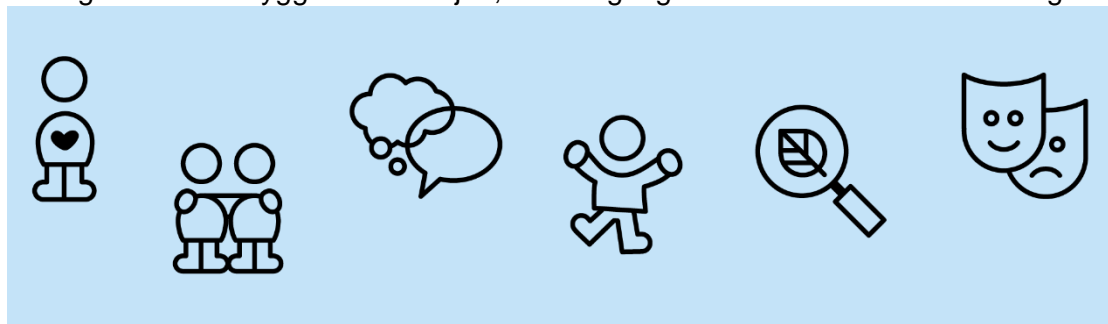
- et trygt sted at være, - et godt sted at lære.

Hverdagen i Hjerm Dagtilbud tager afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan og Landsbyordningens fælles værdier: **Nysgerrighed – Fællesskab – Faglighed - Livsduelighed**

Dagtilbuddet nyder stor opbakning fra både lokalsamfundet, forældre og ikke mindst fællesbestyrelsen der består af forældre, personale og ledelse både fra dagtilbud og skole. Vores placering er lige i forlængelse af skolen og hallen, og vi har et stort grønt udeområde, der grænser op til Hjerm Bypark. Mange lokale aktører er med til at skabe berigende aktiviteter for dagtilbuddet – lige fra besøg hos grisene på den lokale Ausumgaard til hygge i FDF huset. Landsbyordningen har også en Støtteforening. Den består af forældre der gør et stort arbejde for at hjælpe Landsbyordningen.

Vores dagtilbud består af dagpleje, vuggestue og børnehave:

- Dagplejen består af 6 dagplejere, der ligger mellem 500 m og 2,5 km fra institutionen. Dagplejen kan rumme 24 børn.
- Vuggestuen og børnehaven ligger i ét og samme hus, og de deles om alrum, pudrum og vores dejlige store legeplads. Vuggestuen er fordelt på 2 stuer og kan rumme ca. 24 børn. Børnehaven har 3 stuer samt en udegruppe og kan rumme ca. 75 børn. Der er ansat 19 pædagoger, pædagogiske assistenter og pædagogmedhjælpere samt en medarbejder i køkkenet.
- Ledelsen består af en leder og en afdelingsleder i Landsbyordningen. Lederen har kontor på skolen og afdelingslederen i dagtilbuddet.
- Barnet går i dagpleje eller vuggestue til måneden før de fylder 3 år. Herefter rykker de i børnehave. Opstart i førskolen foregår til 1. maj, det år barnet starter i skole til august. Alle afdelinger har et udbygget samarbejde, så overgangen kan blive så blid som muligt.

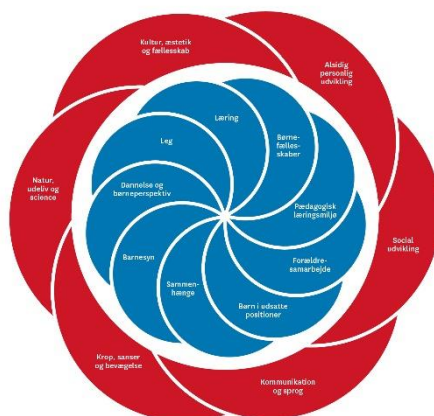
Pædagogisk grundlag

Det pædagogiske grundlag er Hjern Dagtilbuds fælles forståelse af, hvad der er pædagogisk værdifuldt i arbejdet med barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det er samtidig vores udgangspunkt for arbejdet med de seks læreplanstemaer.

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag i alle Danmarks dagtilbud. Her er de centrale elementer i den styrkede læreplan nedenstående punkter, som er taget fra Dagtilbudsloven § 8, stk. 2.:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på f.eks. 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

Herudover arbejder vi i Hjerm Landsbyordning ud fra følgende fire værdier:

Nysgerrighed – Fællesskab – Faglighed – Livsduelighed

Nysgerrighed

- Vi favner og understøtter den naturlige nysgerrighed, for der i gennem at udvikle og undersøge nye veje indenfor leg og læring.
- Vi dyrker børnenes grundlæggende interesse for at undersøge det ukendte.

Fællesskab:

- Vi skaber mulighed og rum for fællesskaber for alle i Landsbyordningen.
- Vi finder det vigtigt, at alle børn oplever styrken ved at indgå i både små og store fællesskaber.

Faglighed:

- Vi skaber meningsfulde aktiviteter, der udvider børnenes viden og horisont.
- Vi sikrer, at alle børn lærer så meget som de kan.

Livsduelighed

- Vi vil skabe børn, der evner at rejse sig op og komme videre på trods af modstand.
- Vi understøtter det enkelte barns almene dannelse, så barnet får de bedst mulige forudsætninger for at mestre livet.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber i Hjerm Dagtilbud

- **Børnesyn** – I Hjerm Dagtilbud arbejder vi ud fra en viden om, at barnet handler, reagerer og ytrer sig ud fra den gode intention og fra, hvad der giver mening for barnet i nuet. Barnet er et handlende skabende, kreativt og kompetent individ, der motiveres i sin ageren, når det indgår i interaktioner med voksne, der møder barnet med positive forventninger og udfordrer det i nærmeste udviklingszone. Det er vigtigt at tage barnet alvorligt, at være bevidst om at det at være barn har værdi i sig selv. De voksnes rolle er at sætte sig i barnets sted, at se intentionen og meningen bag udtrykket, så barnet oplever sig taget alvorligt, set og hørt. Barnet har krav på en genkendelig og forudsigelig hverdag med stabile, nærværende voksne, der tager ansvar for barnet.
- **Dannelse og børneperspektiv** – Hjerm Dagtilbud ønsker, at sikre barnets ytringsfrihed, mulighed for demokrati og medbestemmelse, og adgang til aktiv deltagelse i eget liv. Vi giver barnet mulighed for medbestemmelse ved at tilbyde relationer og tætte voksenkontakter, hvori barnet mødes, ses, høres, men også selv lærer at høre, hvad andre siger og mener. Vi inddrager børn i rutiner, hvor de får mulighed for at gøre ting selv, og tage egne beslutninger. Den aktive deltagelse sikrer barnet dannelsesmiljøer med mulighed for at lære og erfare, hvordan verden hænger sammen, hvordan man bliver mødt og om, hvad det kræver at begå sig i samvær og fællesskaber. Deltagelsen er også vejen til, at børnene lærer at ytre sig, og at lytte til andres ytringer.
- **Leg** – Hjerm Dagtilbud ser legen som stedet, hvor barnet og børnegruppen oplever sig opslugt af tid og sted, et fantasiunivers uden grænser. Legen er også udtryk for, hvad børnene er optaget af, hvordan de ser omverdenen og hinanden. Vi har fokus på legen i vores planlægning, i vores legemiljøer, i voksen- og børneinteraktioner, og i vores tilgang til selvhjulpethed. Legen foregår således hele dagen, ind og ud af forskellige typer leg og kontekster, i kortere og længere forløb. Vi tilbyder forskellige legemiljøer, der opfordrer børnene til at lege forskellige lege f.eks. i dukkekrog, bil hjørne, puderum, i læsekrog og på vores legeplads.
- **Læring** – Hjerm Dagtilbud tilbyder et læringsmiljø, der understøtter forskellige læringsprocesser: kropsligt, sprogligt, socialt, kognitivt og emotionelt – processer der baseres på barnets muligheder for aktiv deltagelse. De voksne er med hele vejen, ved at gå sammen med barnet, og ved at kende det enkelte barns forudsætninger, udfordringer, behov, interesser og potentialer. Vi skaber rammer med muligheder for læring i forskellige læringsrum som aktiviteter, lege, rutiner, samvær, samspil og relationer, baseret på kendskab til barnets nærmeste udviklingszone, så krav og udfordringer tilpasses barnet.
- **Børnefællesskaber** – Hjerm Dagtilbud mener, at fællesskaber er en vigtig forudsætning for et barns trivsel, læring og dannelse. Vi bestræber os på at skabe rammer og sikrer, at det enkelte barn får mulighed for at indgå i forskellige børnefællesskaber i deres institutionsliv. Vi ”tager barnet i hånden”, når det f.eks. har svært ved at deltage i leg med andre børn, i aktiviteter eller rutiner. Vi etablerer forskellige fællesskaber for barnet, f.eks. spisegrupper, legegrupper, alders opdelte grupper og grupper på tværs af alder, så barnet får forskellige erfaringer med fællesskaber.

Det pædagogiske læringsmiljø er rammen for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i dagtilbuddet. I **Hjerm Dagtilbud arbejder vi med dette** ved at:

inddrage børnene i de daglige rutiner, idet et læringsmiljø er noget der foregår igennem

- hele dagen og ikke kun i de planlagte aktiviteter. Børnene får opgaver og ansvar, svarende til alderen, hvilket sætter barnets deltagelse i fokus og øger dets selvværd og selvhjulpenhed.
- være ude stort set hver dag. Vi sanser naturen og snakker om den, så vi giver børnene kendskab til årstiderne. Vi gør brug af legepladsen, de arealer vi har rundt om landsbyordningen og det omkringliggende område i Hjerm.
- have dialog med børnene gennem hele dagen, f.eks. i garderoben, under måltider og på badeværelset. Her sørges for, at børnene er i mindre grupper, så vi har mulighed for at se og høre det enkelte barn og være i børnehøjde. Her lader vi børnene være aktivt deltagende ved bl.a. at give dem små opgaver og lade dem deltage i de daglige rutiner.
- guide børnene i selvhjulpenhed gennem hele dagen. Vi inddrager forældrene i hvad/hvordan vi arbejder med dette, så vi skaber sammenhæng mellem hjem og dagtilbud.
- lave planlagte aktiviteter med børnene, men også mange spontane, da vi prioriterer børnenes initiativer højt.
- opdele børnene i små grupper, så børnene kan skabe gode relationer til hinanden og den voksne, der er tilknyttet gruppen. Vi spørger ind til børnene, fornemmer, og er nysgerrige på, hvad de er optaget af og følger deres spor. F.eks. har vi i børnehaven en yngstegruppe, en mellemgruppe og en store børns gruppe, samt en udegruppe. De små grupper er også med henblik på at reducere støjniveauet i dagtilbuddet, og dermed styrke læring og trivsel hos børnene.
- vi skaber små miljøer til børnene, som gør det trygt at være i. Dette er med til at støtte børnenes sociale og sproglige udvikling. Her støtter vi barnet i at være aktivt deltagende, stille dem åbne spørgsmål, og vi hjælper dem med at sige til og fra.
- Vi er et Sangglad-dagtilbud. Hele dagtilbuddet har været gennem et udviklings- og uddannelsesforløb i 2020-2021. Sangen bidrager til det glade og kreative børneliv.

Særligt for vuggestue/børnehave:

- vi er stueopdelt på 2 stuer i vuggestuen og 3 stuer i børnehaven. Det muliggør stabilitet i voksen/barn relationen, som giver børnene en tryk hverdag.

Særligt for dagplejen:

- dagplejen tilbyder hjemlige omgivelser for børnene med en lille børnegruppe.

Samarbejde med forældre om børns læring

I Hjerm dagtilbud, samarbejder vi med forældrene om barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Barnet er forældrenes, og det er derfor også dem der har det primære ansvar for barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Da vi som dagtilbud har barnet en stor del af dets vågne timer, og besidder en faglig viden, har vi derfor også et medansvar, og det er for os vigtigt, at vi inddrager og involverer forældrene aktivt, og sammen skaber rammerne for at barnet kan udvikle sig, lære, dannes og ikke mindst trives.

Det gør vi i Hjerm Dagtilbud ved at:

- afholde samtale med barnets forældre, inden barnet starter i dagplejen, vuggestuen og børnehaven.
- afholde forældresamtaler når barnet er 1.5 - 2 år i vuggestuen, når barnet bliver ca. 4 år i børnehaven, inden førskolen og løbende i dagplejen. Desuden kan forældrene og personale altid bede om en samtale, hvis de har behov.
- tale med forældrene i hverdagen om barnets trivsel og læring både i dagtilbuddet og hjemme.
- arrangere et årligt forældremøde.
- afholde en fælles aften for hele Landsbyordningen, hvor en foredragsholder udefra taler om et tema.
- give mulighed for hverdags- og digital kommunikation mellem forældre og personale.
- give forældrene mulighed for at deltage i hverdagen i vuggestuen og børnehaven, gerne efter aftale.
- skabe rum for at forældrene kan mødes ved forskellige arrangementer med dagtilbuddet som omdrejningspunkt.

Samarbejdet med fællesbestyrelsen

Hjerm Landsbyordning er udsprunget af de to bestyrelser fra henholdsvis dagtilbud og skole i Hjerm. Der sidder 3 forældre og 1 personale fra dagtilbuddet og 3 forældre og 1 personale fra skolen, 1 elevrepræsentant, samt ledelsen i fællesbestyrelsen. Personalet har et godt og konstruktivt samarbejde med fællesbestyrelsen om hele tiden at have fokus på kvaliteten i Landsbyordningen i forhold til:

- økonomi
- vores fælles værdigrundlag
- den styrkede pædagogiske læreplan
- forældresamarbejdet

Børn i udsatte positioner

I Hjerm Landsbyordning tilrettelægger vi det pædagogiske arbejde, så det understøtter læring, udvikling, trivsel og dannelse hos børn, også hos børn i udsatte positioner.

Alle børn og familier kan opleve at stå uden for børnefællesskabet i løbet af deres tid i dagtilbuddet. Børn i udsatte positioner har i særlig grad brug for at blive mødt med positive forventninger og opleve, at de er en betydningsfuld del af fællesskabet. Vi vil sikre, at vi har blik for alle børn, der er i periferien af børnefællesskabet, også dem hvis udsathed er mindre synligt.

Det gør vi i Hjerm Dagtilbud ved at:

- intensivere samarbejdet med forældrene.
- have en ressourcepædagog ansat.
- arbejde med begrebet primærbørn, dvs. at børnene er fordelt mellem pædagogerne.
- gennemgå børnene systematisk på stuemøderne.
- dele iagttagelser/oplevelser af og med børnene.
- arbejde i mindre udvalgte/sammensatte grupper, med én pædagog til en lille gruppe børn.

For at sikre os, at børn i udsatte positioner trives og ses i vores pædagogiske læringsmiljø, har vi løbende faglige dialoger, hvor vi:

- anvender aktionslæring (AL), hvor vi sparer med kolleger og får nye synsvinkler på problematikker vedrørende eks. trivsel og deltagelse for det enkelte barn, der befinder sig i en udsat position.
- drøfter problematikkerne indbyrdes på stuerne, hvor barnet går.
- drøfter det ligeledes med vores leder.

Vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljøer, så de understøtter læring, trivsel, udvikling og dannelse hos børn i udsatte positioner ved at:

- arbejde med små gruppesammenhænge, og sammensætte grupperne under nøje hensyntagen til børn i udsatte positioner.
- arbejde målrettet med at støtte op om det, der er en særlig udfordring for det enkelte barn.
- være bevidste om at møde alle børn med positive forventninger også børn i udsatte positioner. Ligeledes møder vi børnene med anerkendelse, uanset hvilke følelser de udtrykker.
- være opmærksomme på at hjælpe, der hvor barnet må have behov i alle tænkelige sammenhænge i dagens løb.
- tage individuelle hensyn i forhold til krav og udfordringer og anvender "pauser", som barnet i udsat position kan drage nytte af.
- tage højde for, hvordan den fysiske indretning og det æstetiske miljø bedst spiller sammen med børn i udsatte positioner og anvender visuelle piktogrammer, hvor det giver mening.

Vi har et kontinuerligt samarbejde med børne- og Familiecentret:

- Et sparringsmøde en gang månedligt med pædagogisk konsulent, talekonsulent, psykolog og ergoterapeut (PPR tid)
- Socialrådgiver der kommer en formiddag i institutionen/dagplejen hver 14. dag (Fremskudt socialrådgiver)
- Tale- og hørekonsulent samarbejder vi med i forhold til børn der har behov for en særlig indsats sprogligt.
- Sprogpædagog til de tosprogede børn, der bl.a. laver en sprogtest ved 3 årsalderen.
- Sundhedsplejersken samarbejder vi med efter behov.
- Den pædagogiske konsulent kan vi tilkalde for sparring og observation.
- "Familiehuset" kan vi henvise forældre til evt. anonymt.
- Vi kan henvise til forældrekurset i børneopdragelse De utrolige år (DUÅ). Kommunen kører kurset kontinuerligt med 2½ time i ca. 20 uger.

Overgange i Dagtilbuddet

Der vil i løbet af barnets tid i dagtilbuddet være 4 overgange. Overgangen fra hjem til dagpleje/vuggestue, fra dagpleje/vuggestue til børnehave, fra børnehave til den ældste gruppe og fra den ældste gruppe til førskole/skole/SFO.

Det er væsentligt at barnet oplever, at der er en glidende overgang imellem det som barnet kommer fra, til det som barnet skal til at have sin hverdag i.

Der er stor fokus på, at der i overgangene bliver givet en grundig overlevering af barnet både af forældre og den ansatte der har størst kendskab til barnet, så barnet kan blive mødt på den bedst mulige måde, når det starter.

Dagplejerne kommer også ofte på besøg i institutionen, dette er med til at dagplejebørnene kender huset inden de skal starte i børnehaven. Dagplejerne kommer på skift på besøg.

I forbindelse med overgange gør vi i Hjerm Dagtilbud dette:

Fra hjemmet til dagplejer/vuggestuen:

- Hjemmets sundhedsplejerske holder et overgangsmøde med forældrene inden opstart i dagtilbud. Herefter informerer hun dagplejer eller institutionen omkring vigtige forhold omkring barnet – hvis der er tilsagn om dette fra hjemmet.
- Der vil være en opstartssamtale med forældrene. Evt. med tolk.
- For at skabe den bedst mulige overgang fra hjem til dagpleje/vuggestue, aftales der med forældrene ud fra deres behov og kendskab til barnet, hvordan opstarten skal foregå, så barnet gradvis vænner sig til det nye miljø og de nye omsorgspersoner.
- Der er mulighed for at have tolk med til opstartssamtalen og andre forældresamtaler i barnets tid i institutionen.

Fra dagpleje/vuggestue til børnehave:

- Personalet planlægger på et personalemøde 2-3 gange om året, hvilken børnehavegruppe barnet skal på. Dagplejen og vuggestuen bliver hørt, hvad de tænker der er bedst for barnet. Evt. ønsker fra forældrene medtages i beslutningen, hvis dette er muligt.
- 2 måneder før overgangen, orienteres forældrene af vuggestuepædagogen/dagplejeren, hvilken stue barnet skal gå på.
- Måneden før overgangen, kommer barnet på besøg flere gange sammen med primærvoksen. Det kan være at barnet har madpakke med og spiser på stuen med de andre børn eller der leges på stuen med en mindre gruppe børn. Antal besøg bestemmes efter barnets behov – dog gerne 2 foruden besøget med forældrene.
- Inden børnehavestart aftales det mellem børnehaven og primærvoksen en overleveringssamtale om barnet med baggrund i barnets generelle trivsel og mestring.

- Før start kommer barnet og forældrene på besøg på stuen efter aftale med primærpædagogen.
- Ofte starter barnet op med korte dage, dette aftales med primærpædagogen og ud fra barnets behov og forældrenes muligheder.
- Der afholdes 3-4 forældremøder årligt for kommende børnehave forældre, hvor der fortæles om forventninger og praktiske ting.

Fra børnehave til ældste gruppe:

- Fra maj samles de kommende skolebørn fra begge stuer i Skovbær gruppen. Her vil de være Dagtilbuddets 3. børnehavegruppe med samarbejde med de 2 andre børnehavegrupper.
- Der vil være en forældresamtale i oktober/november måned.
- Fra januar går storebørns gruppen på besøg på skolen 1 gang i ugen.
- Fra januar kommer 0. klasselæreren på besøg 1 formiddag, hvor der igangsættes aktiviteter.
- I april bliver der indkaldt til forældremøde som bl.a. omhandler – farvel til børnehaven, opstart i førskolen og lidt om hverdagen i SFO og skole.

Fra ældste gruppe til førskole/skole:

- I april vil der være et overleveringsmøde mellem pædagoger fra børnehaven, SFO personale og børnehaveklasselederen.
- I maj starter børnene i førskolen, som ligger på skolen. Der medfølger en personale fra børnehaven indtil sommerferien.
- Fra maj til juni vil den kommende 0. klasselærer komme på besøg flere gange fra 4-8 timer om ugen.
- Når børnene starter i 0. klasse i august, vil der være en kendt person fra førskolen, så det igen giver en glidende overgang.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

I arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn, udover samarbejdet med forældrene, giver vi også mulighed for at bedsteforældre og lokalsamfundet inddrages. På den måde udvides børnenes horisont, og deres nysgerrighed og lyst til at udforske omverdenen vækkes.

Det gør vi i Hjerm Dagtilbud ved at:

- afholde en årlig bedsteforældredag, hvor bedsteforældre kan komme og besøge deres børnebørn i børnehaven/vuggestuen/daglejen.
- arrangere gåture og besøg i lokalområdet, og gøre brug af Byparken, Naturhusets faciliteter, kolonihaverne mm.
- inddrage "Bedstebanden" som er pensionerede borgere i Hjerm som kommer og hjælper med at arrangere fællesarrangementer, ved at lave praktiske opgaver.
- spørge ind til, hvem i området der vil samarbejde med os på forskellig vis. F.eks. besøg i en kolonihave, på den lokale fabrik eller vi laver gymnastik sammen med pensionisterne.
- vi altid er åbne overfor gode og nye ideer.
- børnehaven samt vuggestuen har en fast ugentlig formiddag, hvor vi kan benytte os af hallens faciliteter.
- dagplejen 1 gang i ugen har legestue enten i Sognegården, Lunden eller et andet sted udendørs, hvor alle Hjerm's 6 dagplejere mødes for at lege på tværs.
- vi hvert år er til julegudstjeneste i Hjerm Vestre kirke, med salmesang, orgelspil og præsteprædiken.
- vi i sensommeren og start efterår - i forbindelse med vores høsttema – er rundt i lokalområdet for at følge høsten af de forskellige afgrøder, observere de store maskiner og på det lokale Vestjyllands Andel (foderstof)
- vi bliver inviteret hjem til private haver for f.eks. at se på høns, samle æbler, samle kastanjer eller se Halloween udstilling.
- dagplejen 2 gange om foråret og 2 gange i sensommeren benytter FDF huset eller børnehaven og dets omgivelser i heldagslegestue.
- samarbejde med resten af Landsbyordningen, f.eks. besøg af skolebørn, fælles Sct. Hans, æggetrilling og lign.
- der kan laves aftaler med eksempelvis Ausumgaard, FDF huset og Kalkgraven/gruberne, om besøg i forbindelse med planlagte temaer og aktiviteter.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Børn i Hjern dagtilbud skal tilbydes et fysisk, psykisk og æstetiske børnemiljø, som fremmer børnenes trivsel, udvikling, sundhed og læring.

Det fysiske børnemiljø i dagplejen, vuggestuen og børnehaven:

- Stuerne: Vi har på stuerne indrettet små rum til forskellige lege, som er med til at skabe plads til fordybelse i leg og kreative udfoldelser.
- Vi har valgt at alle vægge er hvide, og lader børnenes tegninger, malerier, samtaleark og legetøj træde frem som farver.
- Støjniveau: Alle børnene er ude hver dag. Vi fordeler os i små grupper på alle kvadratmeter både inde og ude, dette gør vi igennem hele dagen. Vi taler med børnene om, at indenfor har vi "inde stemmer" og viser v-tegnet for ro, så alle kan være i rummet.
- Puderum/alrum: Vuggestuen og børnehaven har et puderum og et alrum, hvor der er plads til at udfolde sig fysisk, og hvor der er plads til at udfordre hinanden motorisk. Ligeledes bruger vi Hjern Hallen i vinterperioden, hvor vi danser, leger, laver motorikbaner osv.
- Uderum: Vores legepladser er indrettet med gynger, sandkasser, klatreborge, legehuse, cykelbane, bakker samt forskellige underlag (jord, græs, fliser, træer.) Dette er med til at styrke børnenes motorik og sanser. Vi udnytter uderummet så meget som muligt, bl.a. har børnehaven en udegruppe, hvor børnene skiftes til at være ude hver dag i én måned ad gangen.
- Garderoben: Vi sørger for så vidt muligt at få skabt ro i garderoben, så der er plads til at lære at tage tøj af og på, det gør vi f.eks. ved at sende børn ud i små grupper, så der er mere plads til guidning af den enkelte.
- Hygiejne: Når børnene møder ind, vasker de deres hænder sammen med forældrene. Vi minder dem om at hænderne skal vaskes efter toilet besøg, efter man har været ude, og inden man spiser. Her tages udgangspunkt i det enkelte barns alder og udvikling.

Det psykiske børnemiljø i dagplejen, vuggestuen og børnehaven:

- Samspillet imellem børn og voksne bygger på gensidig respekt, nærvær, omsorg og anerkendelse. Dette gør vi blandt andet ved at møde barnet i børnehøjde, lytte, se og fornemme. Vi møder dem i det de er optaget af og følger deres spor.
- Vi arbejder hele tiden på børnenes indbyrdes samspil, og hvordan dette kan styrkes. Det gør vi i arbejdet med små grupper, hvor vi er bevidste om, hvordan grupperne sammensættes og skaber grobund for nye venskaber, samtidig med at deres relationer til gamle venskaber fastholdes. Ligeledes skaber vi fysisk overskuelighed for børnene, f.eks. i de skift de har i løbet af dagen.
- Vi inddrager børneperspektivet i institutionen ved at tale med børnene, spørge dem til råds, og ved at forholde os til hvilke fortællinger børnene har om deres hverdag, lege, venskaber og ønsker til aktiviteter. Vi har et syn på børn som aktive deltagende subjekter.

Æstetik i vuggestuen og børnehaven:

- Kreative materialer er synlige i børnehaven, såsom sakse, lim, farver og perler.
- Vi går ture i nærmiljøet for at se på, hvad naturen byder ind med, f.eks. byens kunst.
- Vi sørger løbende for at gøre stuerne og de andre rum i dagtilbuddet inspirerende og indbydende til leg, fordybelse og udfoldelse. Dette gør vi bl.a. ved at hjælpe hinanden med at holde orden i rummene, på toilettet og i garderoben. For at gøre det nemmere for alle, har vi sat illustrationer på mange af kasserne, så hver ting har sin plads. Dette gør, at det bliver et fælles ansvar at holde orden.
- Vi udstiller jævnligt børnenes kunst i vores montre, f.eks. i forbindelse med årstider og traditioner.

Æstetik i dagplejen:

- Vi tager på tur i nærmiljøet for at se på, hvad naturen byder ind med, f.eks. byens kunst.
- Vi sørger løbende for at gøre dagplejen inspirerende og indbydende til leg, fordybelse og udfoldelse.
- Vi udstiller jævnligt børnenes kunst.

De seks læreplanstemaer

De seks læreplanstemaer er de overordnede temaer, vi arbejder ud fra, når vi planlægger og evaluerer den pædagogiske praksis.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

I Hjern Landsbyordning arbejder vi bl.a. overordnet ud fra værdien ”Livsduelighed”, som handler om at støtte og udfordre børn, så de evner at rejse sig op og komme videre på trods af modstand, samt understøtte det enkelte barns almene dannelse, så barnet får de bedst mulige forudsætninger for at mestre livet.

Vi arbejder i dagtilbuddet på at skabe en atmosfære, hvor det enkelte barn bliver mødt af lydhøre, nærværende voksne, som anerkender barnet som værende et unikt individ. Barnet skal opleve at det værdsættes for, hvem det er og ikke kun for, hvad det kan. Den alsidige personlige udvikling er selve det fundament, der er en forudsætning for barnets trivsel, udvikling, dannelse og læring indenfor de øvrige 5 læreplanstemaer.

Pædagogiske læringsmål i praksis:

For os er målet at skabe livsduelige børn, ved at give alle børn de bedste muligheder for at trives, udfolde sig og indgå i sociale sammenhænge. At vi hjælper barnet til at følelsesregulere og udvikle empati ved at have fokus på barnets oplevelse og opfattelse af sig selv, derigennem dets følelser og dets selvværd.

Det gør vi i Hjerm Dagtilbud ved:

- at skabe en tryk tilknytning til barnet, så det støttes i at bearbejde indtryk, stimuli og følelser, f.eks. i afleveringssituationer, hvor barnet har brug for ekstra tryk og omsorg når der vinkes farvel til mor eller far. At barnet oplever, at det er ok at være ked af det, og at de voksne står klar til at hjælpe barnet ud af følelsen igen med kram og snak.
- at se, følge, bekræfte og benævne det vi ser/barnets følelser. Det kan være ved at søge øjenkontakt med barnet, nikke til dets verbale og nonverbale udsagn – imens vi italesætter udsagnet eller hensigten med dets handling: ” Ja, du er glad for at hoppe.” Det styrker barnets selvværd, så det føler sig set og hørt.
- at styrke barnets selvværd ved at være med i hverdagsopgaver, såsom at være med til at rydde op, tørre borde af og være ugens hjælper osv. På den måde får de oplevelsen af at være betydningsfulde.
- at være nærværende og nysgerrige voksne der ser børnenes initiativer og tør følge dem. Så hvis barnet er optaget af at finde regnorme under stenene udenfor, kan vi gå med på opdagelse og følge barnets spor. Dette giver barnet lyst til at tage flere initiativer og fremmer dets individualitet, koncentrationsevne og kreativitet.
- at barnet lærer egne og andres følelser og grænser at kende. Det gør vi ved, at de får sat ord på deres egne og andres følelser: ”Jeg kan se at du bliver vred..., bliver du ked af det når...?” Derved støtter vi barnet i at kunne sige fra og bede om hjælp. De støttes samtidig også i, hvad det vil sige at være en god ven og i at aflæse hinanden, samt at hjælpe hinanden i det daglige.

- vi hjælper barnet til at turde, ved at guide og hjælpe på vej, samt tale barnet frem, hvor det kan være vanskeligt. Vi hjælper også barnet udi at udvide sine grænser og erobre verden, dvs. at mestre handlinger og dermed få succesoplevelser. Det kan være at klatre op i legetårnet selv og opmuntres til at tage de to sidste trin op, selvom barnet ikke lige umiddelbart tør. Derigennem kan barnet få oplevelsen af at kunne og derigennem få en succesoplevelse.

Vi bestræber os på at skabe et læringsmiljø igennem hele dagen, hvor der er fokus på at udvikle barnets opmærksomhed igennem samspil og nærvær i både planlagte, spontant opståede situationer og i rutinesituationer:

- Vi øver fælles opmærksomhed ved at skabe en fællesskabskultur, hvor alle er inkluderet. Vi lærer børnene at vente på tur f.eks. når vi snakker ved samling, men også under måltidet, således de også øver sig i at lytte til hinanden. Vi hjælper børn til at opøve tålmodighed i aktiviteter, indtil det kan blive deres tur. Dette kan være igennem fælles aktiviteter, såsom samling, børnemøder, Sangglad og forskellige projekter.

- Når vi afholder samlinger/børnemøder, kan vi italesætte og arbejde med, hvad der lige rører sig i børnegruppen og derigennem give dem tid og rum til at sætte ord på det der interesserer dem netop nu. Det kan også være en problemstilling omkring drillerier på legepladsen. Det giver mulighed for at tale om, hvad det vil sige at drille, om der er nogen der selv har prøvet at blive drillet eller kender nogen? Hvad kan man gøre, hvis der er nogen der driller? På den måde styrkes børnene i at sætte ord på deres følelser og oplevelser ud fra et overordnet tema.
- Vi opfordrer og guider børnene til at være selvhjulpne, for at styrke deres mestringsevner og selvtilliden igennem succesoplevelser. I garderoben handler det om hjælp og guidning til f.eks. selv at tage tøj af og på, eller klare en lynlås der driller. Desuden hjælper vi barnet til selv på sigt at gå på toilet, vaske hænder osv. I spisesituationer hælder barnet selv vand op, øser mad op i den grad det er muligt.
- Vi deler børnene op i hensigtsmæssige små grupper alt efter mål og indhold for aktiviteten og derved give mulighed for fordybelse og opmærksomhed på og omsorg for det enkelte barn.
- Når vi oplever et eller flere børn være fordybet i en leg eller aktivitet, værner vi om dem ved at undgå forstyrrelser.
- Indretningen, der giver mulighed for fantasi og udfoldelse i legen, er med til at understøtte børnenes koncentrationsevne. På den måde, vil børnene spille sammen med deres omgivelser, så legen udvides og de motiveres til at blive i legen i længere tid.
- Vi bruger naturen til udforskning, fordybelse og læring. Her kan vi arbejde med forskellige aspekter af de pædagogiske læreplaner og den personlige alsidige udvikling kommer i høj grad i spil. Desuden er vores uderum en stor del af vores indretning, da uderummet kan understøtte helt andre typer af leg, som ikke leges så godt indendørs. Det kan f.eks. være fangeleg, gemmeleg og klatreleg.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

I Hjerm Dagtilbud arbejder vi i læringsmiljøet med deltagelse og medindflydelse, empati og legens betydning for social læring:

Deltagelse og medindflydelse: Børn der deltager i fællesskaber, øver sig på sociale kompetencer og på demokrati.

Det gør vi i Hjerm Dagtilbud ved:

- at vægte fællesskab meget højt i alle afskygninger lige fra de store fællesskaber med hele landsbyordningen/nærmiljøet til fællesskab i gruppesammenhænge og helt ned til de små grupper, som venskaber mellem to børn.
- at styrke fællesskabet i hele Landsbyordningen gennem f.eks. at mødes på tværs af enhederne til Sct. Hans, juleteater og sangglad samlinger o. lign.
- at løfte de daglige opgaver i flok, sparrer med hinanden, byde ind og hjælpe hinanden, der hvor der er behov og er derved eksempler til efterfølgelse for børnene. Vi besøger hinanden på tværs af dagpleje/vuggestue og børnehave og skaber mulighed for at venskab kan opstå.
- at børnehaven f.eks. fejrer børnenes fødselsdag sammen, arbejder sammen om temaer, lader børnene gå på besøg og lege på tværs af stuerne. Vi deler børnene op i mindre grupper til leg og aktiviteter.
- at vuggestuen f.eks. ved aktiviteter som ”Sangglad” og andre små samlinger, samt ved højtlesning, ture og gennem et tæt samarbejde mellem de to stuer, opbygger et fællesskab.
- at dagplejen har det lille fællesskab til dagligt, det større fællesskab, når de mødes til ”Legestue”, heldagslegestue og til ”Sangglad” i Dagtilbuddet.
- at være lydhøre over for barnets verbale og nonverbale udtryk i dagligdagen og hjælper og støtter op om, at alle kommer til orde og bidrager til fællesskabet og påskønner deres bidrag.

- at lade det enkelte barn have indflydelse på dets dagligdag og være medbestemmende i det omfang, der er hensigtsmæssigt for det selv og fællesskabet.
- f.eks. at lade børnene i børnehaven stemme om et eller andet og lære dem om demokrati, ved at følge flertallets afgørelse. F.eks. hvilken bog/film skal ses eller hvilken leg, der skal leges.

Empati: Børn spejler sig i deres omgivelser og kopierer andres adfærd.

Det gør vi i Hjerm Dagtilbud ved:

- at vi er bevidste om at være empatiske rollemodeller for børnene. F.eks. ved at udvise omsorg for det enkelte barn, men også for hele gruppen, også når et barn træder ved siden af og må korrigeres.
- at vi er bevidste om at "den gode stemning personalet imellem" er en vigtig forudsætning for at skabe en god atmosfære, hvor det er rart at komme både som forældre og børn.
- at vi tager ansvar for at få skabt en tryk tilknytning til det enkelte barn, ved at være lydhøre og tilgængelige.
- at vi ser, anerkender og italesætter børns indbyrdes empatiske tiltag. F.eks. det lille barn, der klapper et endnu mindre barn på hovedet, når det græder og rækker den bedste bil frem til trøst. Det kan også være børnehavebarnet, der spæner hen til en voksen efter hjælp, fordi kammeraten ikke selv kan komme ned fra træet.
- at vi opmuntrer og værner om børns venskaber, ved at tage hensyn og ikke unødigt bryde ind i legen. F.eks. aftaler vi med et par børn, at de ikke behøver at rydde hulen op selv om vi skal spise, men kan fortsætte bagefter.
- at se, at konflikter også er en "øve bane" for barnet og uundgåeligt i en børnegruppe. Her kan de eksperimentere med at bryde og sætte grænser, og de mærker egne og sætter sig ind i andres følelser. Vi hjælper børnene i det omfang de har behov.

Legens betydning for social læring: Børn, der leger, opdager hinanden, verden og sig selv.

Det gør vi i Hjerm Dagtilbud ved:

- at vi italesætter og guider børnene i de sociale spilleregler, der er en del af vores kultur. Et eksempel blandt de små kunne være: Et barn slår et andet barn på hovedet og kigger forventende på det. Den voksne siger: "Se, det kan han ikke lide, men du må gerne æ ham. Vil du gerne lege med ham?" Eller på legepladsen blandt børnehavebørn, hvor der leges rolleleg og et barn ønsker, at være en del af fællesskabet "Prøv at kigge på, hvad de leger, måske har de brug for en mekaniker, hvis bilen er gået i stykker, spørg om du skal klare det", guider en voksen.
- at vi vil være et godt forbillede ved at omgås hinanden respektfuldt og anerkendende.
- at vi tilrettelægger dagligdagen, så der er gode betingelser for at legen kan opstå og kan "fredes." Vi opdeler børnene i mindre grupper, nogle inde andre ude o.l.
- at tænke i indretning, så det skaber gode og inspirerende betingelser for legen.
- at igangsætte fælleslege både inde og ude, så vi kan være garant for alles deltagelse i fællesskabet.
- at vi prioriterer legen højt og opmuntrer og hjælper børnene med at indgå i legerelationer.

Kommunikation og sprog

I Hjern Dagtilbud arbejder vi hele året med kommunikation og sprog. Sproget er meget væsentligt for barnets udvikling, og det er i de nære relationer med forældre, i fællesskaber og sammen med personalet, at barnet tilegner sig god kommunikations brug. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at vores læringsmiljøer understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Vi skal som personale være opmærksomme på, at vi er børnenes sproglige rollemodeller, og det er vores opgave at guide børnene ind i fællesskaber. Vi skal støtte børnene i at udvikle deres ordforråd og i at forstå de begreber og regler, der er gældende for det verbale og nonverbale sprog. Børnene skal lære at forstå sammenhængen mellem det verbale sprog, mimik og det nonverbale sprog. Når de udvikler sproget, udvikles også barnets forståelse af omverdenen og deres evne til at være i dialog med andre. Sproget er også vigtigt for deres følelsesmæssige udvikling.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Det gør vi i Hjern Dagtilbud ved:

- at vi som personale er bevidste om, at vi bruger beskrivende kommentarer og sætter ord på, hvad vi gør i forbindelse med vores hverdag og rutiner, både de spontane situationer, men også i de mere faste såsom spisning, bleskift og garderobe. F.eks. siger vi: "Du kører med den blå bil", "du ser ked ud af det" og "jeg rejser mig op for at hente maden, så kommer jeg igen".
- at vi er med til at styrke børnenes sprogforståelse ved bl.a. at læse bøger jævnligt for børnene, vi spiller spil, synger sange, leger med rim og remser, tager på ture osv. Vi har i gennem hele dagen samtaler med børnene. Her har vi mulighed for at lytte og spørge ind, og er nysgerrige på, hvad børnene er optaget af. I samtalerne med børnene er vi som rollemodeller opmærksomme på, hvordan vi henvender os og taler med dem.
- at vores pædagogiske læringsmiljø lægger op til at give børnene sproglig erfaring, f.eks. de bøger der er til rådighed i vores "læsekroge", på de forskellige stuer samt alrum. Spil står til fri afbenyttelse. Vi bestræber os på dagligt at holde samling, hvor vi hver dag enten synger, læser, taler sammen om f.eks. årstider, eller hvad der rør sig hos børnene.
- at arbejde i små grupper, hvor børnene får mulighed for at tale sammen og have fokus på hinanden, og hvor børnene gennem de forskellige temaer der arbejdes med styrkes i deres sproglige udvikling. Her lærer børnene både af hinanden, og af de samtaler vi har om de forskellige emner, f.eks. gennem dialogisk læsning, spil, rim og remser.
- at børnehaven bruger systemet "Hjernen og hjertet" til at lave sprogvurdering af hvert enkelt barn, når de er godt 3 år. Vi samarbejder med sprogkonsulenter og kommunens to-sprogskonsulent, hvor der er behov for dette.
- at vi udfordrer børnene sprogligt gennem samtaler af høj kvalitet og lærer betydningen af nye ord.

Krop, sanser og bevægelse

Børn lærer bedst, når de deltager aktivt i leg. Dannelse af hjernens nervebaner sker bedst ved bevægelse. Bevægelse er grundlaget for fysisk og psykisk trivsel, og i fællesskabet lærer barnet at mestre kropslige og sanselige indtryk, så det kan aflæse andres mimik og udtryk.

Udover syns-, lugte-, smags- og høresansen, er der også følesansen, som kan deles op i de indre og ydre sanser. Den indre sans stimuleres f.eks. ved at tumle, trille, stå på hovedet, gynge, hoppe, massere og snurre. Den ydre sans/berøringssansen styrkes ved at trykke, kilde, føle kulde/varme og føle hård-/blødhed.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Det gør vi i Hjerm Dagtilbud på forskellig vis:

Syns-, lugte-, smags- og høresansen:

- Vi laver mad og smagsprøver med børnene i køkkenet.
- Vi dyrker krydderurter, blomster, frugt og grønt i haven, som vi dufter og smager på.
- Vi er certificeret "Sangglad" institution, som indebærer intensiv sang hver uge. Vi har sangkufferter med ting i, som bruges til bevægelse og fagter.
- Vi øver os i at bruge "indestemmer". Det vil sige tale i almindeligt toneleje indendørs og af og til råbe/tale højt udendørs.
- Vi bruger vores højtaler med Disko lys, når vi danser.
- Vi bruger afslappende musik, når et barn har svært ved at falde i søvn.
- Vi bruger piktogrammer til de børn der har behov for visuelle indtryk.

Den indre følesans:

- Byens idrætshal bruges hver uge i vinterhalvåret til leg, løb, gymnastik og bevægelse.
- I institutionen er der et puderum hvor 3-4 børn ad gangen kan tumle.
- Gyngerne og legerusen bruges på legepladsen hver dag.
- Vi har wellnessdage på børnehavens stuer med krops- og fodmassage.
- Vi har børneyoga og øver balancen.
- Vi laver fagter og bruger kroppen, når vi synger og har sanglege.
- Der er løbecykler, klatretårn og kravlevæg på legepladserne.
- Børnene danser i alrummet og bruger kroppen på hver deres måde.
- Der klatres i træerne.
- Den stejle bakke i børnehaven bestiges, kælkes ned ad, rulles ned ad osv.
- Vi har mobile balancebomme der kan samles i forskellige sværhedsgrader.

Den ydre følesans:

- Vi har lege, hvor børnene skal gætte skjulte ting i, eksempelvis en pose eller under et klæde, kun ved hjælp af følesansen.
- Vi er udenfor hver dag året rundt, der føles vinterkulde, forårssol, regnvej og sommervarme.
- Ved behov giver vi børnene dybe tryk med hænderne, for at give dem ro i kroppen.
- Vi kan have stilletid på gulvet med puder og tæpper, hvor børnene masserer hinanden og kildrer hinanden i ansigtet med fjer.
- Om sommeren leges der med vandpistoler, baljer og vandspreder.
- Vi har en sansebane, hvor felterne er fyldt op med naturens materialer; muslinger, gran-kogler, kampesten, bark, sand osv.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Det gør vi i Hjerm Dagtilbud på forskellig vis:

Natur

- Vi bruger legepladsen, haver og lokale legepladser, året rundt, både formiddag og eftermiddag. Børnene bliver således bekendt med og mærker de forskellige årstiders vejrfænomener og kan følge planter, træer og blomster i de forskellige årstidsbestemte faser.
- Dagplejen har 2 el-cykler, Vuggestuen 1, med plads til hver 4 børn, som bliver brugt til ture i lokalområdets natur.
- Vores "vilde" område bliver brugt til alt fra at finde små dyr under stenene, bygge huler i det høje græs, lave bål i vores bålhytte, løb og leg på den store bakke og brænde sig på en brændenælde.
- Vi har et "Naturskur", der er base for udegruppen, hvor der er forskelligt naturgrej til undersøgelse og leg.
- Vi bruger ofte Naturparken, hvor der b.la. er en sø, hvor der kan undersøges og læres om dyrene i søen.
- Vores frugt og køkkenhave, bliver startet op i løbet af foråret, hvor børn og voksne sammen finder ud af, hvilke afgrøder der skal sås og plantes. Vuggestue og dagpleje har forskellige så og plante projekter, så som at sætte kartofler og så deres egne blomster og være med til at passe køkkenhaver.
- Vi bruger de lokale naturområder uden for institutionen, der er i gåafstand.
- Affaldssortering, affaldsindsamling og genbrugs temaer, er en gennemgående del af året.

Udeliv

- Både børnehave, vuggestue og dagpleje bruger de redskaber, der er på vores legeplads og i haverne, i form af klatretårne, sandlege, cykler, gynger, træklating og legehuse, til den daglige leg for børnene.
- Når vejret tillader det, rykker vi ofte de kreative aktiviteter ud.
- Vi spiser ofte vores måltider udenfor.
- Vi går ture i lokalområdet, hvor vi besøger naturområder, Naturparken og andre legepladser.
- Vi bruger vores legeplads og vores "vilde" område til at præsentere børnene for forskellige former for udelivsaktiviteter.
- Dagplejen kommer på skift på besøg i institutionen hver fredag, her benytter og deltager de også gerne i de aktiviteter der er gang i i naturområderne.
- Vi har flere bålpladser (en bålhytte), som vi bruger til forskellige aktiviteter som madlavning, brødbagning og kreative aktiviteter.
- Vi bruger vores naturgrej til undersøgelse af smådyr og planter.
- Vi har et sensommer tema "Fra jord til bord", hvor alle beskæftiger sig med høst. Høst både i form af ture til den lokale andel, hvor vi klatrer i korn, besøger børnenes haver, hvor vi samler forskellige frugter, går ture og ser på marker der bliver høstet og høster egne afgrøder fra vores haver. Vi afslutter temaet med en høstfest, hvor vi tilbereder og spiser egne produkter.

Science

..." Science i dagtilbud er en tilgang hvor personalet støtter børnene i at undersøge og eksperimentere med deres omverden..." I Hjerm Dagtilbud har vi nysgerrige voksne, og vi har:

- Små science forsøg med f.eks. vand, vind, vægt, kulde og varme.
- Aktiviteter med kategorisering af farver, små tælleopgaver f.eks. ved borddækning.
- Opdagelsesture med børnene i naturen, hvor vi snakker om former, farver, antal og hvad er det her?
- Små værkstedsrum hvor børn og voksne kan eksperimentere med at bygge i forskellige materialer og lave forskellige konstruktioner.
- Mulighed for, at fra børnene er helt små, kan de sidde med udendørs og eksperimentere i sandkassen og på græsset og får derved en gryende fornemmelse for naturen.

Kort om udegruppen.

Udegruppen består af en pædagog og 8 børnehavebørn (3-6 år). De er ude i en måned ad gangen og udegruppens aktiviteter er planlagt med udgangspunkt i den ny styrkede læreplan.

Kultur, æstetik og fællesskab

I Hjerm Dagtilbud skaber vi et læringsmiljø der giver glæde ved kulturelle og æstetiske oplevelser, ved at understøtte børnene i at eksperimentere med, øve sig i og afprøve sig selv indenfor en bred vifte af kunstarter og udtryk. Ligeledes er det vigtigt, at personalet er lydhøre, nærværende og indfølelse, samt medinddrager børnenes udtryk og bidrag, så vi skaber et læringsmiljø der indbyder til kultur for børn, med børn og af børn. Deltagelse i fællesskaber handler om at have forståelse for egne og andres kulturelle baggrunde og traditioner. Vi vil derfor skabe et læringsmiljø der bidrager til at udvikle børns forståelse af egne værdier og have respekt for andres, dette vil vi f.eks. gøre ved at vi er bevidste om at møde det enkelte barn, således det føler sig som en betydningsfuld bidragsyder til fællesskabet.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Det gør vi i Hjerm Dagtilbud ved:

- spontant og i forbindelse med forskellige årstider, at arbejde kreativt med forskellige materialer f.eks. maling, modellervoks, trylledøj, kartoffelmel, ler og fingermaling. Herudover laver vi kunst med genbrugsmaterialer og andre spændende ting fra naturen.
- at male kunstværker f.eks. Skriget
- at tage på biblioteket, for at låne bøger, spil osv.
- at gå ture i nærområdet, og kigge på kunst/skulpturer som byen byder ind med på vores vej.
- at tage på udstillinger.
- at have et tæt samarbejde med skolen.
- at fejre de tilbagevendende danske traditioner f.eks. til fastelavn hvor vi slår katten af tønden, Sankt Hans hvor vi er sammen med skolen, høst hvor vi holder høstfest, til påske holder vi påskefrokost, hvor børnene er med til at lave maden, vi får besøg af påskeharen og påskekyllingen og til jul holder vi julefrokost med børnene og går i kirke.
- at fortælle eventyr, samt fantasi historier, hvor børnene er med til at bestemme handlingen.
- at lege med forskellige genre indenfor teater. F.eks. spiller vi hatte teater, hvor børnene bliver øvet i at føle sig trygge i at stå frem. Vuggestuen og dagplejen bruger forskellige rekvizitter til sange og historier, samt digter gerne videre af egen fantasi.

- at skabe en fællesskabsfølelse ved at vi bl.a. synger med børnene både i planlagte aktiviteter såsom sangglad/sangsamlinger, samt spontan sang f.eks. på puslebordet, på legepladsen og i garderoben. Herudover har vi fælles fredagssamlinger, hvor vi en gang i måneden samles hele dagtilbuddet for f.eks. at synge, spille teater m.m. Hver stue vil skiftes til at stå for det.
- at lytte til forskellig genre musik f.eks. klassisk musik og opera, ude på legepladsen eller på stuen, hvor der bliver lyttet, danset og sunget med. Vi streamer f.eks. fra Det kongelige teater, YouTube og andre streamings tjenester på iPad, pc og mobiler.
- at udfordre sanserne ved brug af sansekasser med forskellige materialer, som man kan røre ved med hænder og fødder. Herudover har vi også en sansebane, hvor man kan udfordre sig selv ved at gå på forskellige ting fra naturen, f.eks. sten, muslingeskaller, sand, kogler m.m.
- smage på naturen, f.eks. laver vi brændenældesuppe på bål eller drikker birkesaft.
- at indsamle naturmaterialer til brug i forskellige aktiviteter.
- at få kendskab til nye dyrearter, insekter og fauna via apps, som vi downloader på vores mobiler.

Evalueringsskema

Hjerm Dagtilbuds evaluering tager udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet, og evalueringen bliver offentliggjort på dagtilbuddets hjemmeside. Den pædagogiske dokumentation vil være en del af evalueringen.

Dagtilbuddets evalueringsskema indeholder:

- Skemaet "Planlægning og evaluering"
- Løbende evaluering
- Aktionslæring
- Stue-, afdelings- og personalemøder
- Mødeaktivitet hver uge
- Pædagogisk dokumentation
- PPR tid (pædagogisk, psykologisk rådgivning)
- Fremskudt socialrådgivning
- Forældresamtaler
- Børneperspektivet

Planlægning og evaluering	
Når I har besluttet jeres næste skridt, kan I udfylde skemaet, så I har en klar plan.	
INDHOLD Hvad vil I arbejde med?	
MÅL Hvad vil I gerne opnå?	
TILTAG Hvad vil I gøre for at nå målet?	ANSVARLIG Hvem gør hvad?
TEGN Hvad vil I se efter for at vurdere, om I er på vej til at nå målet?	
OPFØLGNING Hvordan og hvornår vil I vurdere, om I har nået målet?	ANSVARLIG Hvem gør hvad?

Skemaet "Planlægning og evaluering"

Skemaet bruges i alle afdelinger, udfyldes og der arbejdes ud fra:

- Hvad arbejder vi med?
- Hvad vil vi gerne opnå?
- Hvad vil vi gøre for at nå målet?
- Hvad vil vi se efter for at vurdere, om vi er på vej til at nå målet?
- Hvordan og hvornår vil vi vurdere, om vi har nået målet?
- Hvem gør hvad? Både i forhold til tiltag og opfølgning.

Løbende evaluering

Vi evaluerer løbende som en del af dagligdagen, f.eks. når vi vender med en kollega, hvordan det går/gik med en aktivitet, en aktion omkring et barn og lign.

Aktionslæring

Ca. en gang i måneden har vi en seance med aktionslæring, hvor der er 4-5 personer der er samlet. Her er der en aktionsholder, en fokuspersion og et reflekterende team. I dagplejen foregår det, når der er heldagslegestue.

Stue-, afdelings- og personalemøder

På diverse møder diskuterer vi de pædagogiske mål og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi vil hele tiden gerne blive dygtigere til den faglige og selvkritiske tilgang, så vi har øje på vores egen praksis, tænker over den og se muligheder for evt. at ændre praksis, hvis der er behov for det.

På personalemøderne har vi et fast punkt der hedder "den pædagogiske læreplan". Her tager vi de forskellige afsnit op til diskussion, så læreplanen hele tiden kan forblive et "levende" dokument" for os alle.

Mødeaktivitet hver uge

I institutionen er der hver uge afsat tid til 1 times mødeaktivitet, hvor de forskellige stuer/afdelinger på skift har mulighed for at planlægge og evaluere.

Dagplejen bruger deres iPad til at kommunikere med kollegaerne.

Forberedelsestid

Alt fast personale har indlagt forberedelsestid i deres arbejdstid.

Pædagogisk dokumentation

Her er der bl.a. tale om fotos, videooptagelser, observationer og tegninger. Det bruger vi til at understøtte og kvalificere den efterfølgende faglige refleksion, som blandt andet skal ligge til grund for evaluering og udvikling.

PPR tid

En gang i måneden har vi et sparringsmøde med en pædagogisk konsulent, tale- hørekonsulent, psykolog, ergoterapeut og evt. sundhedsplejerske, hvor vi kan vende forskellige problemstillinger vedr. børnene

Fremskudt socialrådgiver og pædagogisk konsulent

En gang i måneden kommer dagtilbuddets faste socialrådgiver og pædagogiske konsulent i institutionen. Det er to forskellige dage. Her kan personalet vende forskellige problemstillinger. Barnet er anonymiseret i samtalen.

Forældresamtaler

Vi er opmærksomme på løbende at tale med forældrene i dagligdagen og ved forældresamtaler om barnet udvikling, trivsel og læring og evaluere på de fælles tiltag vi aftaler.

Børneperspektivet

Vi taler med børnene om de aktiviteter, vi laver. F.eks. taler vi med dem om, hvad de har lært, og hvad de er optaget af, så vi kan planlægge vores kommende aktiviteter ud fra dette. Samtidig ser vi på børnenes produkter, når vi f.eks. har haft et kreativt emne, for at kunne understøtte børnene bedst muligt.

I Struer kommune, lige under regnbuen, ligger Hjern Landsbyordning, Dagtilbuddet, hvor vi arbejder ud fra den styrkede pædagogiske læreplan.